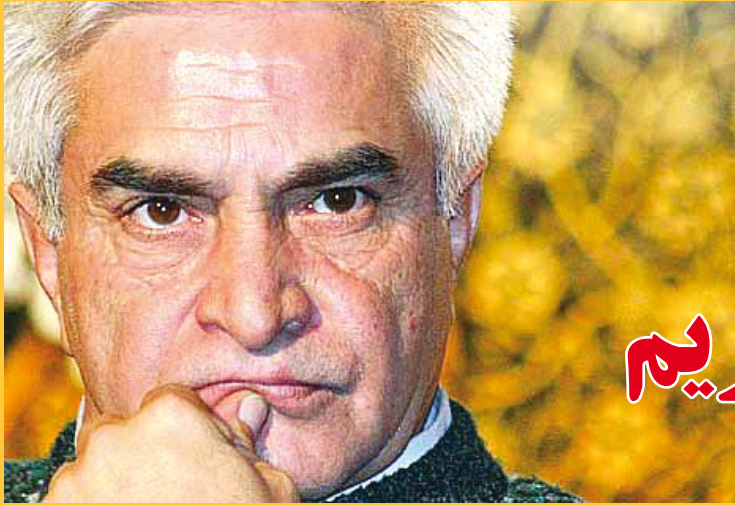


یدالله صمدی (کارگردان سریال شوق پرواز):

هیچ چیز  
غیر واقعی نداریم

مریم رضازاده



نیز اشاره می‌کنند و از سریال‌هایی مثال می‌آورند که در آنها نقش‌های اصلی توسط نابازیگران ایفا شده‌است. استفاده از بازیگر برای یک فیلم پاسریال تابعی از ساختار کلی آن اثر است. برخی فیلم‌ها ایجاب می‌کند که حتماً در آن از نابازیگر استفاده شود. در چنین فیلم‌هایی عواملی مانند: طراحی صحنه، طراحی چهره پردازی، فیلمبرداری و... نیز معمولاً تابعی از یک مسئله کلی به نام «سبک» خواهد بود و این عناصر هنری هم در کنار انتخاب بازیگر به گونه‌ای سازماندهی می‌شود که فضای کار به سمت یک نوع واقع‌گرایی محض پیش برود. ممکن است چنین فضایی مطلوب سینما باشد اما در تلویزیون که با قشر عظیمی از مخاطب مواجه است، قطعاً چنین فضایی طرفدار چندانی ندارد زیرا مخاطب ترجیح می‌دهد به جای یک فضای نزدیک به واقعیت و مستند گونه، یک اثر نمایشی با ویژگی‌های خاص آثار نمایش را ببیند. مخاطب تلویزیون به تصویر شیک و شکیل اهمیت زیادی می‌دهد و در آن جنس از واقع‌گرایی محض چنین مسئله‌ای جایگاهی ندارد ضمن آنکه به دلیل گزینش‌های متعددی که در اختیار مخاطبان تلویزیونی وجود دارد، اگر سریالی نتواند در همان قسمت‌های اولیه با مخاطبش ارتباط برقرار کند، دیگر شانس‌ی برای موفقیت نخواهد داشت.

**\* حتماً یکی از راه‌های ارتباط با مخاطب بازیگر شناخته شده است؟**

قطعاً همین طور است. مخاطب نخستین چیزی که از درچه تلویزیون می‌بیند، بازیگر است و اگر آن بازیگر را بشناسد و با آن ارتباط برقرار کند، از درچه نگاه بازیگر به آن شخصیت نزدیک می‌شود. شوق پرواز نیز این ویژگی را دارد و به دلیل اینکه مخاطبان بازیگران مورد علاقه خود را می‌بینند، به تماشای سریالی می‌نشینند و به مرور به شخصیت‌های داستان نزدیک می‌شوند. در مورد برخی بازیگران هم که خانواده محترم شهید بابایی علاقه‌مند به حضور آنها بودند و ما این علاقه را به بازیگران مذکور منتقل کردیم و تلاش کردیم آنها را در کار داشته باشیم. مثلاً خانم الهام حمیدی و آقای شهاب حسینی دو

شخصیتی است که از کودکی تا زمان شهادت مسیری عجیب و خاص را طی کرده و در عمر کوتاه و پربرکت خود منشأ خدمات فراوانی بوده‌است. با افراد زیادی در ارتباط بوده و حتی با گذشت ربع قرن از شهادتش همچنان برخی از طرح‌ها و ایده‌هایش در حال بررسی و تکمیل است. از طرفی اغلب بستگان این عزیز همچنان در قید حیات هستند. دوستان و نزدیکان او نیز همچنان زنده‌اند و همین مسئله انواع و اقسام حساسیت‌ها را برای سریالی مثل شوق پرواز ایجاد می‌کند.

**\* می‌توانید مثالی از حساسیت‌هایی که به آن اشاره کردید بزنید؟**

بابایی یک فرمانده است، یک طراح جنگی است و این جنبه از شخصیت او، نکاتی دارد که پرداختن به آن بسیار حساس و مهم است. طبیعی است که در خصوص هر یک از این جنبه‌ها، یک گروه اشراف بیشتری داشته باشند. مثلاً بر جنبه‌های زندگی شخصی او، دوستان و اعضای خانواده‌اش تسلط بسیار زیادی دارند که سریالی مانند شوق پرواز باید از پس نمایش آن بر بیاید. بر جنبه‌های بیرونی و مسئولیتی هم نهادهایی مانند بنیاد شهید و امور ایثارگران و ارتش نظارت دارند که باید این بخش از کار نیز خوب و شسته رفته از کار در بیاید. به نوعی وظیفه نویسنده و کارگردان در سریالی اینچنینی این است که این خواسته‌ها و انتظارات را به خوبی در کنار هم جمع کند و از حاصل آن، اثری جذاب و مخاطب‌پسند ارائه کند.

**\* سریال شوق پرواز با حضور بازیگرانی شناخته شده مقابل دوربین رفت. شما چگونه به این انتخاب رسیدید؟**

برای پاسخ به این سؤال می‌خواهم به نکته‌ای اشاره کنم که در زمان پخش سریال شوق پرواز بارها هم در سایت سریال و از سوی مخاطبان عادی و هم از سوی منتقدان مطرح شده‌است. سؤال این است که چرا در این سریال از حضور نابازیگر استفاده نشد و همه نقش‌ها و حتی نقش‌های کوتاه توسط بازیگران حرفه‌ای ایفا شد؟ اغلب مخاطبان و منتقدانی که چنین دیدگاهی دارند، هنگام طرح این سؤال به آثار مشابه

در برخی سریال‌های تلویزیونی پایان تصویربرداری و آغاز پخش، پایان کار و زمان فراغت کارگردان و دیگر عوامل سازنده آن سریال است. در چنین مواقعی است که به راحتی می‌توان به سراغ کارگردان رفت و با او درباره اثری که ساخته‌است گفت و گو و جنبه‌های مختلف آن سریال را بازخوانی و بررسی کرد اما درباره سریال شوق پرواز، آغاز پخش سریال برای یدالله صمدی کارگردان این سریال و برخی از اعضای گروهش آغاز ماراتن نفس‌گیری بود که طی آن نسخه‌های سریال از تدوین به بخش جلوه‌های ویژه و از بخش ساخت موسیقی به بخش صداگذاری می‌رفت و این حرکت گردش در شهری مانند تهران، یعنی اینکه کارگردان از هفت روز هفته حداقل ۵ روز آنرا درگیر سریالی باشد که در این گردش فرهنگی-هنری هر بار دچار تغییری می‌شود تا به مرور تکمیل و تکمیل‌تر و برای پخش در جمعه شب‌ها آماده شود.

همین موضوع بود که سبب شد هر بار قرار مصاحبه با کارگردان سریال شوق پرواز به تأخیر بیفتد تا در نهایت پس از پخش قسمت ۱۷ سریال و در زمانی که او به همراه دستیارش سعید کریمی و تدوین‌گرش سهراب خسروی مشغول کار روی صحنه‌های پایانی سریال بودند، امکانی برای گفت و گو مهیا شد. آنچه می‌خوانید پاسخ یدالله صمدی کارگردان پیشکسوت و موسفید کرده سینما به پرسش‌های مادر خصوصاً سریال شوق پرواز است. سریالی که در تهیه و تولید آن در کنار سازمان صدا و سیما یکی از اجزای دولت یعنی بنیاد شهید و امور ایثارگران نیز حضور داشته‌است و آنچه شما هر جمعه شب از شبکه یک سیما مشاهده می‌کنید، حاصل همراهی این دو بخش برای به تصویر کشیدن زندگی یکی از قهرمان‌های دفاع مقدس یعنی «عباس بابایی» است. از دیگر کارهای صمدی می‌توان به اتوبوس، آ پارتمان شماره ۱۳، ساوالان، دو نفر و نصفی، کلاتری غیرانتفاعی و... اشاره کرد.

**\* با نگاهی به تیراژ سریال می‌توان دریافت که تحقیق و پژوهش زیادی درباره شخصیت شهید بابایی شده است. همین طور است؟**

تحقیق و پژوهش در سریالی از جنس شوق پرواز همه چیز یک اثر محسوب می‌شود. علتش هم این است که این سریال صرفاً یک کار داستانی نیست، درباره